

Veiliger

Dit is alweer de tweede Multi>Nieuws van dit jaar waarin we u meenemen in onze inspanningen van de afgelopen weken. Maar er is meer! Met gepaste trots wil ik u wijzen op ons [jaarverslag 2016](#).

De titel van deze terugblik is veelzeggend: **Veiliger**. Dat is exact waar we ons op vele fronten voor inzetten. Samen Gelderland-Zuid veiliger maken. En als u de terugblik digitaal of fysiek doorbladert ziet u ook direct dat we het samen doen. Samen met partners, maar ook samen met de inwoners van onze regio.

Ook de afgelopen weken is er weer veel samengewerkt. Allereerst bij de brand op het dak van een van de Nijmeegse universiteitsgebouwen, op 14 februari. Een enorme zwarte rookpluim trok toen veel media-aandacht. Omdat de feitelijke situatie minder heftig was dan de aanblik van onderaf, hebben onze Officier van Dienst en woordvoerder besloten de media toegang te verlenen tot het dak van het Spinozagebouw. Een verstandige keuze, omdat daarna het incident in een betere context werd geplaatst. Drukker waren we op donderdag 23 februari tijdens de eerste storm van het jaar. De storm zorgde voor veel overlast en onze meldkamer ontving ruim 250 meldingen vanuit onze hele regio.

Naast incidentbestrijding hebben we ons veiligheidsnetwerk ook onderhouden en uitgebreid. Zo vond op 17 februari de door onze GHOR georganiseerde jaarlijkse bestuurlijke bijeenkomst plaats. De vraag hoe de 'witte keten' om gaat met de gevolgen van een terroristische aanslag stond hierbij centraal. In het kader van ons jaarthema 'Brand en verminderd zelfredzamen' organiseerde het team Brandveilig leven een kenniscongres waarbij zo'n 50 partners die betrokken zijn bij deze doelgroep aanwezig waren. De toegevoegde waarde van een sterk netwerk werd onderschreven en in het najaar krijgt dit congres een vervolg.

Tot slot wil ik onze collega's van ons Veiligheidsbureau nog complimenteren met de oplevering van het sterk geactualiseerde 'Rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en

Inhoud

Kort nieuws	2 ➔
Word burgerhulpverlener	3 ➔
Rampbestrijdingsplan beschikbaar	3 ➔
Chloortransport Betuweroute	3 ➔
Studenten TU/e op bezoek	4 ➔
Communicatienetwerk vernieuwd	4 ➔
Nieuwe kleding	4 ➔
Team Brandonderzoek uitgebreid	5 ➔
Bestuurlijke bijeenkomst GHOR	6 ➔
Koolmonoxidecampagne succesvol	7 ➔
Kenniscongres netwerkpartners verminderd zelfredzamen	7 ➔

Overstroming'. In het Algemeen Bestuur van 9 maart is dit plan besproken en volgens de Algemene wet bestuursrecht kunnen alle geïnteresseerden of belanghebbenden voorafgaand aan definitieve instemming hier nog tot 24 april 2017 op reageren. Het rampbestrijdingsplan is te vinden op onze website www.vrgz.nl.

*Marijke van Veen
Algemeen directeur
Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid*

Kort nieuws

Foto: De Geldlander

Brand Spinozagebouw (Radboud Universiteit Nijmegen) minder groots dan het leek

Op het dak van het Spinozagebouw aan de Montessorilaan in Nijmegen brak op dinsdag 14 februari brand uit. Zwarte rook, die tot in de wijde omtrek te zien was, kwam vrij en suggereerde een enorme brand. Het bleek (gelukkig) een kleine brand die was ontstaan door een technisch defect aan een koeltoren op het dak van het gebouw. Niemand raakte gewond en na een half uur verklaarde de Brandweer Gelderland-Zuid de brand meester.

Al honderden evenementen in de Evenementenkalender 2017

In 2017 vinden er in de regio Gelderland-Zuid honderden grotere en kleinere evenementen plaats. Deze evenementen zijn verzameld in de regionale evenementenkalender. Deze evenementenkalender van 2017 wordt maandelijks geactualiseerd en is te bekijken op www.vrgz.nl.

Storm zorgt voor 250 meldingen in de meldkamer

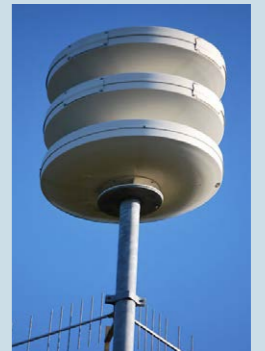
Bomen waaiden om, hekken werden losgeslagen en daklijsten raakten los: de storm van donderdag 23 februari zorgde voor veel mensen voor grote overlast. De meldkamer kreeg zo'n 250 stormmeldingen. Degene die bij heftig weer paraat staat is de Hoofd Officier van Dienst (HOvD) Roland Pricken, die 'Weer' in zijn portefeuille heeft. Hij houdt o.a. de weerkaarten in de gaten en beslist of er extra kazernes uit voorzorg bemand moeten worden.

Loeiende sirenes eerste maandag van de maand

Iedere eerste maandag van de maand om 12 uur horen we ze: het gejoel van een sirene. Hoewel veel inwoners het een luchtalarm noemen, spreken wij van zogenoemde 'waspalen' (afgeleid van waarschuwing- en alarmeringssysteem). In onze regio staan 142 waspalen en onze meldkamer activeert de sirenes via een speciale computer. Het bepalen van het gebied en het daadwerkelijk activeren gebeurt handmatig. Het kan dus zijn dat de maandelijkse test in verband met drukte rondom een incident mogelijk iets kan afwijken van exact 12.00 uur. Naast de maandelijkse test zetten we dit alarmeringsmiddel gelukkig maar sporadisch in.

Als de sirene gaat, dan dreigt er gevaar. Onthoud dan goed:

1. Ga naar binnen,
2. Sluit ramen en deuren en
3. Luister naar de rampenzender.
(in ons geval omroep Gelderland)

Volg @CrisisGlz

Bij een incident in Gelderland-Zuid zetten we het twitteraccount @CrisisGlz in om u te alarmeren en informeren. Om zoveel mogelijk burgers te bereiken vragen we u dit account te volgen en de tweets te retweeten. Alvast bedankt!

Word burgerhulpverlener

Als je een hartstilstand hebt, heb je alleen een redelijke kans op overleven als er binnen 6 minuten adequate hulp wordt gestart, die bestaat uit reanimatie, bij voorkeur met een AED. Maar: ambulances

zijn zelden binnen 6 minuten bij het slachtoffer waardoor de overlevingskansen laag zijn (ongeveer 10%). Burgerhulpverleners zijn wél vaak snel bij het slachtoffer, waardoor de overlevingskansen, bij gebruik van een AED kunnen stijgen naar zeker 23%.

Hoe werkt burgerhulpverlening?

Mensen die kunnen reanimeren kunnen zich inschrijven bij HartslagNu, (www.hartslagnu.nl) een reanimatieoproepsysteem. HartslagNu is een initiatief vanuit Ambulance Zorg Nederland.

Wanneer bij de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) via het alarmnummer 1-1-2 een melding binnenkomt van een mogelijke circulatiestilstand worden, naast 2 ambulances ook burger- hulpverleners opgeroepen en vaak, afhankelijk van de lokale situatie, politie en/of brandweer. Het systeem zoekt zelf met behulp van de GPS-gegevens uit de smartphones welke aangemelde hulpverleners op dat moment in de buurt van het slachtoffer of de AED zijn.

De burgerhulpverleners worden opgeroepen middels een SMS bericht of via de App op hun smartphone. Een deel van hen wordt rechtstreeks naar het slachtoffer gestuurd, en een deel wordt eerst langs een AED gestuurd en daarna naar het slachtoffer.

1% van de bevolking als burgerhulpverlener

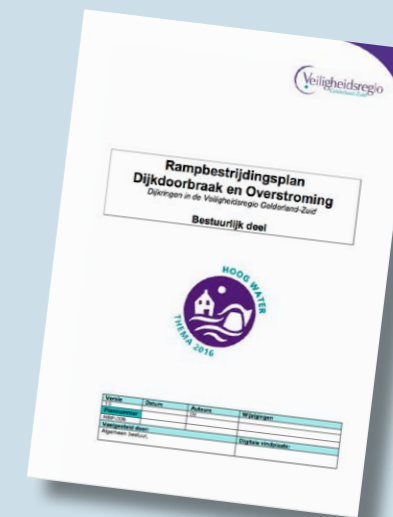
De ambitie is om minimaal 1 procent van de bevolking geregistreerd te hebben als burgerhulpverlener en daarnaast een dicht AED-netwerk te creëren.

Red levens door u aan te melden als burgerhulpverlener! Als u beschikt over een BLS-/ AED-certificaat of als u BIG-geregistreerd bent, kunt u zich aanmelden via www.hartslag.nu.

Geactualiseerd 'Rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstroming' beschikbaar

Donderdag 9 maart stond het geactualiseerde 'Rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstroming' op de agenda van het algemeen bestuur van onze veiligheidsregio. Nieuwe inzichten uit het themajaar Hoogwater (2016) hebben geleid tot aanpassing van het document. Conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is het rampbestrijdingsplan inmiddels openbaar en kunnen geïnteresseerden en belanghebbenden er tot 24 april 2017 op reageren. Vervolgens stemt het algemeen bestuur eind juni 2017 definitief in met het plan. Het Rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstroming vindt u op de website

van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (www.vrgz.nl) en voor vragen kunt u contact opnemen met de betreffende professionals van het Veiligheidsbureau: Dave Vos of Lukas Vermeulen (telefoonnummer (088) 457 50 00).

Incidenteel chloortransport over de Betuweroute

AkzoNobel Industrial Chemicals BV (AkzoNobel) gaat in de periode van half maart tot eind april chloor vervoeren naar haar productielocatie in de Botlek. Binnen de provincie Gelderland gaan de transporten over de Betuweroute. De transporten passen binnen de afspraken die in het convenant tussen AkzoNobel en de rijksoverheid zijn gemaakt. De Betuweroute is dankzij extra veiligheidsmaatregelen geschikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en ligt in Nederland grotendeels buiten bebouwde gebieden.

Alle operationele hulpdiensten zijn voorbereid op incidenten met transport van chloor of het lossen ervan. Dit hoort bij de basiswerkmethoden. Aanvullende operationele voorbereiding op lossen of transport is niet noodzakelijk. Wel zorgt onze veiligheidsregio ervoor dat operationeel personeel op de hoogte is van het plaatsvinden van de transporten. Daarnaast zijn de burgemeesters van de betreffende gemeenten ook vooraf geïnformeerd.

Studenten TU/e op bezoek bij brandweer Gelderland-Zuid

Innovatie is één van de pijlers van het brandweertema KII (Kennis, Informatie en Innovatie). Daarom is dit team een samenwerking aangegaan met de Technische Universiteit Eindhoven (TUE), waar de module Innovating by Design gegeven wordt.

25 studenten houden zich de komende weken bezig met de ontwikkeling van een innovatief concept om de brandveiligheid in studentenwoningen en het veiligheidsbewustzijn van studenten te verbeteren / vergroten. Nog eens 25 studenten houden zich bezig met de ontwikkeling van een idee omtrent

de vervoersbewegingen binnen onze regio; hoe kunnen wij aan de voorkant inzicht krijgen in onze vervoersbewegingen. Wij rijden nu vaak achter elkaar aan, maar kan dat ook anders?

De studenten zijn op 9 maart succesvol van start gegaan en hebben op hun eerste dag meteen een bezoek gebracht aan de posten Tiel en Nijmegen-Centrum. Ze kregen onder meer een voorlichting over Brandveilig Leven en de brandweer en over de voertuigen. Ook konden zelf ervaren wat de brandweer ervaart door door een met rook gevulde ruimte te lopen en een autowrak open te knippen. Dit alles draagt bij aan het besef hoe belangrijk brandveiligheid en veiligheidsbewustzijn zijn.

Nieuwe kleding ambulancemedewerkers

Nadat alle ambulancemedewerkers in Nederland konden stemmen, is er gekozen voor het kledingontwerp 'Hexit touch of red'. Co Fuijkschot, manager Beheer & Ontwikkeling bij de RAV: "Wij zijn er erg blij mee! De kleuren zijn goed en voor de normale werksituaties krijgen we nu kleding die meer op draagcomfort dan veiligheid is bemeaten. Ook de centralisten van de meldkamer ambulancedienst krijgen hun eigen uniforme bedrijfskleding."

Ontwerp beschermd

Omdat de kleur geel uit de kleding is verdwenen komt er een publiekscampagne: zo ziet een ambulancemedewerker er straks uit. Omdat we het ontwerp nu wel beschermen, is het straks strafbaar om het zonder toestemming over te nemen. Ook de 'star of life', het symbool voor ambulancezorg, is beschermd." Waarschijnlijk start in de tweede helft van dit jaar de landelijke aanbesteding van de nieuwe bedrijfskleding. Naar verwachting gaat de RAV, inclusief MKA, in 2018 over tot aanschaf.

[Lees meer over de kleding en bekijk het ontwerp.](#)

Communicatienetwerk hulpdiensten wordt vernieuwd

Het communicatienetwerk van de hulpdiensten is volop in ontwikkeling. Het netwerk wordt vernieuwd en we werken toe naar een Landelijke Kader Fleetmap -Brandweer (LKF-B) en eenduidige verbindingsschema's. Operationeel betekent dit dat er veel gaat veranderen voor centralisten en iedereen die met C2000-verbindingsmiddelen werkt. De projectgroep LKF-B Gelderland-Zuid buigt zich op dit moment over het invoeren van de LKF-B en de nieuwe verbindingsschema's voor ons gebied.

Gespreksgroepen

De huidige bekende, op clusters ingedeelde, incidenten- en commandogespreksgroepen worden losgelaten. De verbindingen worden ingedeeld in een zogenaamd

verbindingshuis. Iedere laag in de operationele lijn heeft zijn eigen verdieping waarop hij/zij communiceert. Bij de alarmering van een incident wordt de gespreksgroep waarop de eenheden zich in moeten melden meegestuurd. De mobilifoons van de voertuigen blijven op deze gespreksgroep staan. Voordeel is dat ieder incident een eigen verbindingshuis wordt afgehandeld en dat bij grootschalig optreden direct bij de melding duidelijk is in welke gespreksgroepen de eenheden moeten inmelden.

Op 1 juni gaat de nieuwe werkwijze in. Om de kanteling naar het nieuwe netwerk soepel te laten verlopen, worden alle niet-operationele portofoons begin mei ingenomen om te worden ingezet als ruil-portofoons. De oude mobilifoons zullen per 1 juni buitenwerking gesteld worden en communicatie verloopt dan tijdelijk via de C2000-portofoon.

Team Brandonderzoek uitgebreid

Een van onze brandonderzoekers-in-opleiding in actie, terwijl hij meeloopt met een instructeur in Gelderland-Midden.

“Dit jaar zijn vier brandweermensen gestart met de opleiding tot brandonderzoeker; in september sluiten ze die af en is Team brandonderzoek op volle sterkte.” Teamleider Kennis, Informatie en Innovatie Arie van Doijeweert is er blij mee. “In 2012 zijn we – voorzichtig – met één brandonderzoeker begonnen, maar één en later ook twee bleek te weinig te zijn. Zij kunnen 50 onderzoeken aan per jaar, maar er liggen veel meer aanvragen. Er is door terug te kijken zoveel te leren van incidenten. Voor de incidentbestrijders, maar ook voor de risicobeheersers en de voorlichters. Op termijn willen we toe naar 175 onderzoeken per jaar.”

“Doel van onze inzet is onze kwaliteit te verhogen. Door 100% nabellen en systematisch brandonderzoek krijg je een goed beeld van wat er gebeurd is en dan vallen dingen op, zie je patronen, een rode draad. Zo ontdekten we dat een kleine keukenbrand leidde tot een ontploffend debusje en een enorme drukgolf, met constructieschade aan de gevel van de flat tot gevolg. Dat verwacht je niet, maar het gebeurt wel en vaker ook, bleek uit contacten met collega-onderzoekers in Oost5*. Daar leren we van.”

Leerboek vol foto's en interviews

“Al dit soort patronen is verwerkt in een toegankelijk leerboek vol interviews en foto's voor alle manschappen, tot de Hoofdofficier van Dienst aan toe. Onze brandonderzoekers hebben daar in Oost5-verband aan meegewerkt. ‘Oefening, Training en Opleiding’ maakt er

dankbaar gebruik van, maar ook op de posten wordt het regelmatig bekeken.”

Onderzoek liefst zo snel mogelijk

Bij elke woning- en binnenbrand wordt het Team Brandonderzoek geïnformeerd. Zij beslist welke branden ze onderzoekt, soms ook op vraag van een bevelvoerder of Officier van Dienst. Het liefst starten de onderzoekers hun onderzoek al terwijl de brand nog woedt en voordat de sloopwerkzaamheden beginnen, uiteraard na toestemming van de eigenaar. Wat is de oorzaak van de brand, waren er brandversnellers, hoe waren de preventieve voorzieningen, hoe hebben de ploegen opgetreden? Ze doen dus niet alleen technisch onderzoek, maar doen ook aan incidentevaluaties. Het team werkt samen met partners als de technische recherche, IFV en met verzekeraars, maar het ondersteunt geen strafrechtelijk onderzoek. Wel is er contact met bijvoorbeeld fabrikanten van witgoed voor vragen over de technische staat van hun producten.

* Oost5 is een samenwerkingsverband van de regio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Zuid, Twente en IJsselland.

Bestuurlijke bijeenkomst van GHOR Gelderland-Zuid: Hoe gaat de witte keten om met de gevolgen van een terroristische aanslag?

Terrorisme-experts zijn het er over eens: het is niet de vraag of er een terroristische aanslag in Nederland zal plaatsvinden, de vraag is alleen 'wanneer'? En als het zo ver is, wat betekent dit dan voor de bestuurlijk betrokkenen bij de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening? En voor de burgemeesters en de wethouders Volksgezondheid van onze regio?

Hierover werd gesproken tijdens de jaarlijkse bestuurlijke bijeenkomst van GHOR Gelderland-Zuid op vrijdagochtend 17 februari 2017 in het Nationaal Fruitpark te Ochten.

'Waakzaamheid is goed'

Burgemeester van Berg en Dal Mark Slinkman opende de bijeenkomst en refereerde aan de gebeurtenissen in Berlijn en Nice. 'Gelderland-Zuid wordt niet als prime target gezien voor een aanslag; eerder wordt aan bijvoorbeeld Amsterdam gedacht. Maar van Nice werd het ook niet verwacht, dus waakzaamheid is goed.' Slinkman vervolgt: 'De gevolgen van een terroristische aanslag waar dan ook in Nederland zullen voor onze regio ook groot zijn. We hebben in Nederland namelijk niet zo'n grote overcapaciteit.'

'Onverwacht, ook al verwacht je het'

Lute Nieuwerth, districtschef Gelderland-Zuid politie Oost-Nederland gaf een beeld van de context van terreur: 'Het is een daad om paniek te veroorzaken, om mensen uit elkaar te drijven. Taak van de politie is om wel goed in verbinding zijn met de uit elkaar gespeelde partijen, om met alle bevolkingsgroepen in gesprek te zijn en te blijven.' Nieuwerth liet zien hoe de politie zich voorbereidt op een aanslag, welke vragen er gesteld worden: Hoe krijg je alle goede benodigde informatie?, Wat is de mate van waarschijnlijkheid van een aanslag? En wat is dan het effect? Nieuwerth: 'Het gebeurt onverwacht, ook al verwacht je het. Er ontstaat chaos en belangrijk is hoe je hiermee omgaat.'

GHOR6

Als er iets gebeurt in de randstedelijke regio (GHOR6), met de hotspots Schiphol, de haven van Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Utrecht, dan wordt de rest van

het land 'leeggezogen'. Er is nu een groot overleg gaande om de grote spelregels met elkaar af te spreken, in die grote scenario's. Met een belangrijke witte paragraaf. Het doel hiervan is om meer voor te denken, om plannen te kunnen maken. 'Dat voordenken doe je dan niet alleen, maar op landelijk niveau met de meldkamer, de landelijke ambulancezorg, RAV, ziekenhuizen, toeleveranciers van de witte keten, politie, brandweer, defensie en gemeente. Gelderland-Zuid is de eerste regio waarin dit besproken wordt, naast de GHOR6.' Aldus Frans Lischer, hoofd sector GHOR Gelderland-Zuid.

Laat angst niet regeren

Uit de tafelgesprekken volgde de oproep om angst niet te laten regeren, maar de eigen professionaliteit te laten spreken. Ook kwam naar voren dat het belangrijk is de burger uit te leggen dat in geval van een aanslag er echt een andere situatie is en de 'normale' gang van zaken doorbroken wordt. Dit om meer begrip en betrokkenheid te creëren.

Landelijk koolmonoxidecampagne succesvol

15 mensen naar het ziekenhuis door koolmonoxide-vergiftiging in Amsterdam, meer dan 70 gewonden op gloednieuwe kartbaan in België en 20 gewonden in de regio Rotterdam. Afgelopen maand waren er meerdere grote incidenten waarbij een koolmonoxidevergiftiging (CO) de oorzaak bleek. Meer dan 100 gewonden en zelfs 8 dodelijke slachtoffers: een alarmerend aantal. En dan te bedenken dat dit waarschijnlijk het topje van de ijsberg is, omdat een koolmonoxidevergiftiging vaak niet als zodanig wordt herkend. Dit maakt de landelijke campagne 'Stop CO-vergiftiging', om burgers op de gevaren te wijzen, van groot belang.

De online campagne startte op 1 februari en kreeg veel aandacht. De online kennistest werd landelijk door ruim 52.000 mensen ingevuld en het onderwerp 'Stop CO-vergiftiging' was op 1 februari trending

topic op Twitter. Daarnaast vertelde Johan van Wel, brandweervrijwilliger uit Beneden-Leeuwen, zijn ervaring met koolmonoxidevergiftiging op NPO1 en werd dit persoonlijke verhaal ook veel gedeeld via social media.

Er kwamen veel reacties van mensen die zelf een koolmonoxidevergiftiging hebben meegemaakt. Reden genoeg om te blijven wijzen op de symptomen en gevaren van een koolmonoxidevergiftiging:

'Stop CO-vergiftiging, ventileer - controleer - alarmeer'.

Meer informatie, ervaringsverhalen, de online kennistest en het juiste plaatsingsadvies van een CO-melder vind je op www.brandweer.nl/koolmonoxide.

Kenniscongres netwerkpartners en verminderd zelfredzamen

Op 26 januari 2017 vond in Beneden-Leeuwen het kenniscongres 'Samenwerken aan Brandveilig Leven' plaats. Tijdens het congres waren ongeveer 50 partners van verschillende organisaties en instellingen aanwezig. Omdat verminderd zelfredzamen centraal stonden, sloot de bijeenkomst naadloos aan bij ons jaarthema 2017: **Brand en verminderd zelfredzamen.**

De heer Bert van Swam, wethouder sociaal domein van de gemeente West Maas en Waal sprak over zijn ervaringen in het werkveld: 'Het is mooi als de samenwerking

van partners een netwerk oplevert waarin we elkaar informeren en helpen of mensen bij elkaar brengen. Als we gezamenlijk de keten kunnen sluiten dan is het mogelijk een meer (brand)veilig leven te creëren voor zelfstandig wonende verminderd zelfredzamen.'

Hoe nu verder?

Iedereen zag het belang van samenwerking door middel van netwerken. Daarom is afgesproken vaker zulke bijeenkomsten te organiseren. De Veiligheidsregio zal dit initiëren en de gemeente West Maas en Waal faciliteren. Tijdens de volgende bijeenkomst, in het najaar, presenteren we hoe we onze samenwerking kunnen inzetten.

Colofon

Eindredactie en coördinatie: Annemarie Koop

Redactie: Annemarie Koop, Arnie Loos, Elise Overes

Fotografie: VRGZ tenzij anders vermeld

Vormgeving: Maarten Slooves, Grave

Multi>Nieuws is de digitale nieuwsbrief van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) en wordt verzonden aan bestuurders, partners in veiligheid en andere betrokkenen bij de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Gelderland-Zuid.

Multi>Nieuws ook ontvangen? Mail dan naar communicatie@vrgz.nl